

Naam protocol	NZO Hygiëneprotocol Dierziekten	Versie: 2.1
Betrokken sectorpartij	Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO)	Datum:
Betreft dierziekte	Hoogpathogene aviaire influenza december 2017	Pagina 1

Opgesteld door:

Nederlandse Zuivel Organisatie

Benoordenhoutseweg 46
2596 BC Den Haag
Postbus 93044
2509 AA Den Haag

nederlandse zuivel organisatie

Goedgekeurd door:

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit

Catharijnesingel 59
3511 GG Utrecht
Postbus 43006
3540 AA Utrecht

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
*Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit*

Datum goedkeuring:

08-12-2017

Vervaldatum:

25-11-2019

Naam protocol	NZO Hygiëneprotocol Dierziekten	Versie: 2.1
Betrokken sectorpartij	Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO)	Datum:
Betreft dierziekte	Hoogpathogene aviaire influenza december 2017	Pagina 2

1 Algemeen

1.1 Achtergrond

Tijdens de bestrijding van een zeer besmettelijke dierziekte, zoals Klassieke varkenspest (KVP), Afrikaanse varkenspest (AVP), Aviaire Influenza (AI) en Mond- en klauwzeer (MKZ) worden vele maatregelen door middel van algemene regelgeving geregeld. In deze regelingen worden vaak bij transportmaatregelen hygiëneprotocolen als voorwaarde gesteld. Ook bij het geven van individuele ontheffingen worden hygiëneprotocolen als voorwaarden gesteld. Deze hygiëneprotocolen moeten door de "bevoegde autoriteit" beoordeeld en goedgekeurd worden. Het is zaak om in vreedstijd deze protocollen voor te leggen aan de NVWA zodat de protocollen een voorlopige goedkeuring kunnen krijgen. De definitieve goedkeuring kan pas worden gegeven wanneer er daadwerkelijk een uitbraak wordt bevestigd en er meer bekend is over de epidemiologische gegevens van de uitbraak.

Een goede voorbereiding door de verschillende (sector)partijen is van groot belang voor een snelle afwikkeling van de goedkeuring.

1.2 Uitgangspunten

De sectorpartijen zijn zelf verantwoordelijk voor het ontwikkelen van de hygiëneprotocolen. Deze zijn gebonden aan een aantal criteria en worden ter goedkeuring voorgelegd aan de NVWA. Na goedkeuring zal de NVWA de voorlopig goedgekeurde protocollen op het internet plaatsen.

Om de afhandeling van de protocollen goed en snel te laten verlopen, is het van belang dat protocollen sectorbreed worden ontwikkeld.

Op het internet van de NVWA zal ook de datum van goedkeuring van het concept komen en een waarschuwing dat de protocollen voor gebruik altijd nog getoetst moeten worden tijdens een dierziekte uitbraak. Tevens zal elk protocol ten tijde van crisis moeten worden voorgelegd aan de NVWA ter definitieve goedkeuring. De actuele situatie tijdens een uitbraak kan ertoe leiden dat protocollen nog moeten worden aangepast.

Het updaten van de protocollen is een verantwoordelijkheid van de sector. Die zal bij een tussentijdse wijziging of na het verstrijken van 5 jaar het protocollen opnieuw ter goedkeuring aan de NVWA moeten aanbieden.

Naam protocol	NZO Hygiëneprotocol Dierziekten	Versie: 2.1
Betrokken sectorpartij	Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO)	Datum:
Betreft dierziekte	Hoogpathogene aviaire influenza december 2017	Pagina 3

2 Doel en toepassingsgebied

2.1 Doel(en)

- Voldoen aan de geldende regelgeving voor transport van rauwe melk bij dierziekte uitbraken.
- Met inachtneming van het bovenstaande zo veel mogelijk handhaven van de normale bedrijfsvoering in de zuivelindustrie.

2.2 Toepassingsgebied

Dit protocol voorziet in een aantal minimum maatregelen ter voorkoming van verspreiding van smetstof tijdens het collecteren van rauwe melk bij melkveebedrijven en het transport naar de zuivelfabriek voor verwerking tijdens een periode met transportbeperkingen als gevolg van een (dreigende) uitbraak van een besmettelijke dierziekte. Dit hygiëneprotocol geldt voor alle ontvangers van Nederlandse Boerderijmelk afkomstig van melkkoeien.

3 Wettelijke basis en definities

3.1 Wetgeving

- Richtlijn 2005/94/EG (AI)
- Richtlijn 2001/89/EEG (KVP)
- Richtlijn 2002/60/EG (AVP)
- Richtlijn 2003/85/EEG (MKZ)
- Regeling preventie, bestrijding en monitoring van besmettelijke dierziekten, en zoönosen en TSE's
- Regelingen tijdelijke maatregelen dierziekten
- Regeling maatregelen beschermings- en toezichtsgebied hoogpathogene vogelgriep Biddinghuizen 2017
- Regeling maatregelen preventie vogelgriep Biddinghuizen 2017

3.2 Definities

Rijdende Melk Ontvangst (RMO):

Een tankwagen uitsluitend bestemd voor het collecteren van rauwe melk van veehouders en het transport naar de zuivelfabriek. De inrichting van de RMO voldoet aan specifieke door wetgeving en de Zuivelindustrie vastgestelde eisen ten behoeve van de kwaliteit van de rauwe melk en een hygiënische werkwijze.

Rauwe melk:

Melk die niet verwarmd is tot boven de 40° C en evenmin een behandeling met gelijkwaardig effect heeft ondergaan.

Naam protocol	NZO Hygiëneprotocol Dierziekten	Versie: 2.1
Betrokken sectorpartij	Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO)	Datum:
Betreft dierziekte	Hoogpathogene aviaire influenza december 2017	Pagina 4

4 Werkwijze

De NZO hygiëneprotocolen worden opgesteld door het secretariaat van NZO in overleg met en instemming van een representatief aantal deskundigen uit de zuivelindustrie.

De Nederlandse zuivelindustrie neemt haar verantwoordelijkheid door strikte voorschriften te hanteren voor de hygiëne bij het transport van rauwe melk. Dit geldt in normale omstandigheden en des te meer ten tijde van een (dreigende) dierziektecrisis.

4.1 Vervoermiddel

De zuivelondernemingen halen de rauwe melk op het melkveebedrijf op met een Rijdende Melkontvangst, kortweg RMO. Iedere RMO-chauffeur heeft een officiële, door het COKZ erkende opleiding gevolgd tot RMO-chauffeur/monsternemer.

Per zuivelonderneming heeft elke chauffeur en elke RMO een uniek nummer dat wordt ingevoerd in de boordcomputer van de RMO. Verder wordt ieder melkveebedrijf en het aldaar genomen melkmonster door middel van GPS-herkenning, in hetzelfde systeem geregistreerd. Bovendien vindt een koppeling plaats met de tijd dat de RMO op het erf is geweest. Bij het lossen van de melk op de zuivelfabriek worden alle gegevens opgeslagen in het computersysteem van de zuivelonderneming waardoor chauffeur, RMO, de afgelegde ritten, de inname gegevens en de melkveebedrijven onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en direct te traceren.

Zolang er zich geen bijzondere omstandigheden voordoen, is het Handboek van de zuivelonderneming c.q. het gestelde bij de COKZ-proces- en productcertificering RMO-transport van toepassing. Met betrekking tot de hygiëne en daarmee samenhangende handelingen is dit samengevat in het Basishygiëneprotocol (zie paragraaf 4.2 t/m 4.5).

Deze hygiëneprotocolen gelden voor alle dierziekten. Voor enkele dierziekten is door het ministerie van EZ een beleidsdraaiboek vastgesteld (varkensziekten, pluimveeziekten en Mond-en-klauwzeer). Eventueel voor deze ziekten geldende aanvullende maatregelen worden nader toegelicht in Bijlage 3.

4.2 Reinigings- en ontsmettingsmaatregelen op veehouderijbedrijf

RMO-chauffeur en melk ophalen

- De RMO-chauffeur komt op het melkveebedrijf uitsluitend in het tanklokaal.
- In het tanklokaal worden alleen die handelingen verricht die nodig zijn voor het innemen van de melk, het nemen van de voorgeschreven monsters en het aanzetten van de reinigingsapparatuur.
- De chauffeur draagt schone, goed reinigbare werkkleding.
- Na afloop van de werkzaamheden wast de chauffeur de handen met zeep
- Eten, drinken en roken tijdens het laden en lossen van de melk is verboden.
- De bemonstering uit de melktank geschiedt in overeenstemming met het Handboek van de zuivelonderneming.

Naam protocol	NZO Hygiëprotocol Dierziekten	Versie: 2.1
Betrokken sectorpartij	Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO)	Datum:
Betreft dierziekte	Hoogpathogene aviaire influenza december 2017	Pagina 5

- Op alle RMO's met rauwe melk is een (automatische) ontsmettingsinstallatie aanwezig dan wel een met ontsmettingsmiddel gevulde rugspuit.
- Aan boord van de RMO dan wel de ontsmettingsvoorziening is een voldoende hoeveelheid ontsmettingsmiddel aanwezig.
- Het ontsmetten geschiedt met ontsmettingsmiddelen, die voor dat doel zijn toegelaten op grond van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Hiermee worden bedoeld de middelen die door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) zijn toegelaten voor het desinfecteren van transportmiddelen voor dieren, en werkzaam zijn tegen het klassieke varkenspestvirus, Afrikaanse varkenspestvirus, aujeszky-virus en mond- en klauwzeervirus. Deze toegelaten ontsmettingsmiddelen zijn eveneens in voldoende mate werkzaam tegen het AI-virus¹. Deze lijst is te vinden op de website van het Ctgb: <http://www.ctgb.nl>
- In zeer uitzonderlijke gevallen kan de overheid een ander ontsmettingsmiddel voorschrijven.
- Ieder ontsmettingsmiddel wordt overeenkomstig het wettelijk gebruiksvoorschrift en de gebruiksaanwijzing (WGGA) toegepast.
- Op de RMO bevindt zich wegwerpschoeisel en wegwerpkleding.
- De kritische delen (banden, wielkasten, treeplanken en losslang) van de RMO worden ontsmet bij het oprijden en verlaten van het erf van een melkveebedrijf. Dit kan handmatig (bijv. met een rugspuit) of met een automatische installatie plaatsvinden.
- Zodra de chauffeur op het boerenerf de RMO verlaat trekt hij wegwerpschoeisel aan.
- De chauffeur mag uitsluitend het tanklokaal betreden; het betreden van overige bedrijfsruimten is niet toegestaan.
- De chauffeur verricht uitsluitend de normale handelingen voor het innemen van de melk
- Standaard worden na het laden de laadslang en eventueel elektrische kabel en ander bijbehorende voorwerpen voor c.q. tijdens het opbergen ontsmet.
- Bij zichtbaar vuil worden de kritische delen (banden, wielkasten, treeplanken en losslang) van de RMO met een daartoe klaarliggende waterslang, bij het tanklokaal schoongespoten.
- De chauffeur moet na het beëindigen van zijn werkzaamheden de handen wassen met (desinfecterende) zeep of anderszins ontsmetten.
- Na afloop van de werkzaamheden trekt de chauffeur bij het instappen in de RMO het wegwerpschoeisel uit en deponeert deze in een daarvoor door de melkveehouder bestemde afvalcontainer en verlaat het erf.

Overig bezoek op melkveehouderij (bezoekersregeling)

NB: indien de tijdelijke maatregelen voorzien in een bezoekersregeling en de bepalingen in de tijdelijke maatregelen de bepalingen in dit protocol tegenspreken, prevaleren de bepalingen in de tijdelijke maatregelen.

- Elk ander bezoek wordt tot het uiterst noodzakelijke beperkt.
- Een bezoek moet vooraf worden aangekondigd en de veehouder moet hiertoe toestemming geven.

---

¹ Bijvoorbeeld een 2% oplossing van P3 Incidin 03 van firma Ecolab

Naam protocol	NZO Hygiëprotocol Dierziekten	Versie: 2.1
Betrokken sectorpartij	Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO)	Datum:
Betreft dierziekte	Hoogpathogene aviaire influenza december 2017	Pagina 6

- Indien bezoek noodzakelijk is wordt de datum, de persoonsgegevens en doel van het bezoek genoteerd in het logboek van de veehouder.
- De bezoeker moet alle voorzorgsmaatregelen die de veehouder heeft getroffen, in acht nemen en diens instructies opvolgen.
- Voertuigen mogen het erf niet op.
- De bezoeker moet bij het betreden van het erf wegwerpkleding en wegwerpschoeisel aantrekken.
- Het betreden van een stal of verblijfplaats van dieren is niet toegestaan.
- Bij het verlaten van het melkveebedrijf worden de handen gewassen met (desinfecterende) zeep en wegwerpkleding en wegwerpschoeisel in de daarvoor aangewezen afvalcontainer gedeponeerd.

4.3 Reinigings- en ontsmettingsmaatregelen losplaats melk

Bij RMO-transport en lossen van de melk

- De RMO is uitsluitend bestemd voor het transporteren van melk van runderen of geiten.
- De inwendige reiniging en desinfectie van de RMO (tank, leidingen, slangen) geschiedt volgens een vastgesteld protocol, dat onderdeel uitmaakt van het Handboek van de zuivelonderneming.
- De inwendige reiniging en desinfectie van de RMO (tank, leidingen, slangen) geschiedt bij continu gebruik dagelijks, anders vóór het in gebruik nemen na een periode van stilstand.
- Elke inwendige reiniging en ontsmetting van de RMO wordt geregistreerd.
- De uitwendige reiniging van de RMO geschiedt ten minste één maal per dag.
- De chauffeur draagt zorg voor een optimale staat van de RMO; mankementen worden zo spoedig mogelijk doorgegeven en verholpen.
- Uitwendige inspectie van de RMO geschiedt ten minste één keer per zes maanden door de externe controleur.
- De cabine van de RMO is schoon. Alleen materialen die nodig zijn in verband met het ophalen van de melk, mogen in de cabine aanwezig zijn.
- Bij het verlaten van de losplaats wordt de RMO ontsmet; cabinematten mogen alleen van kunststof zijn.
- Na de laatste inname wordt de melk langs de snelst mogelijke route naar de los- of overslagplaats vervoerd.
- Het meenemen van een bijrijder is niet toegestaan.
- Op de los- of overslagplaats moet ontsmettingsmiddel aanwezig zijn.
- Minimaal eens per 24 uur moet de gebruikte RMO op de reinigings- en ontsmettingsplaats op het terrein van de zuivelfabriek volledig worden gereinigd en ontsmet; deze reiniging omvat een in- en uitwendige R&O van de RMO alsmede het gehele interieur van de cabine, inclusief de pedalen. De inwendige R&O wordt automatisch en de uitwendige handmatig geregistreerd².
- De te gebruiken losplaats moet een verharde ondergrond hebben.

² Zie 4.4 en 4.5 eisen inrichten wasplaatsen bij zuivelfabrieken

Naam protocol	NZO Hygiëneprotocol Dierziekten	Versie: 2.1
Betrokken sectorpartij	Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO)	Datum:
Betreft dierziekte	Hoogpathogene aviaire influenza december 2017	Pagina 7

4.4 Eisen inrichten wasplaatsen bij zuivelfabrieken

In dit protocol worden de eisen beschreven voor wasplaatsen bij zuivelfabrieken. Doel is reiniging en ontsmetting van transportmiddelen die rauwe melk (RMO) transporteren op zodanige wijze dat bij een dierziektecrisis wisseling van compartiment en andere gedefinieerde gebieden kan plaatsvinden, zonder dat aanvullende R&O op een andere locatie nodig is. Daarvoor is noodzakelijk dat deze werkwijze door de NVWA wordt toegestaan.

Opm.: Waar nodig kan de reinigingsplaats/wasplaats ook een mobiele reinigingsplaats/wasplaats zijn.

De volgende definitie is van toepassing:

Reinigings- en ontsmettingsplaats voor vervoermiddelen: geheel aan installaties en voorzieningen, nodig voor het (inwendig en uitwendig) reinigen en ontsmetten van vervoermiddelen.

In dit protocol wordt alleen de uitwendige reiniging behandeld. De inwendige cleaning in place (CIP) reiniging ligt vast in de geborgde protocollen van de procescertificering en waarborgt afdoding van micro-organismen

1. Eisen aan reinigings- en ontsmettingsplaatsen voor vervoermiddelen van rauwe melk

- a. De reinigingsplaats/wasplaats is goed bereikbaar voor vervoermiddelen via verharde wegen.
- b. De reinigingsplaats/wasplaats is zodanig ingericht dat een deugdelijke en efficiënte reiniging en ontsmetting van vervoermiddelen onder gangbare klimatologische omstandigheden ongehinderd, met voldoende capaciteit in relatie tot de werkzaamheden op het bedrijf en ongeacht het type vervoermiddel kan plaatsvinden. Indien door klimatologische omstandigheden de R&O niet op de wasplaats bij de zuivelfabriek kan plaatsvinden, wordt -alvorens de volgende rit wordt uitgevoerd- gebruik gemaakt van een andere, in de nabijheid gelegen en door NVWA erkende wasplaats (conform RL 64/432/EEG), of een wasplaats bij een andere nabij gelegen zuivelfabriek met adequate voorzieningen voor deze klimatologische omstandigheden,
- c. Het vloeroppervlak van de reinigingsplaats/wasplaats bestaat uit voor water ondoordringbaar of niet-poreus materiaal, zodat al het gebruikte water rechtstreeks via de afvoer van de reinigingsplaats/wasplaats op zodanige wijze afvloeit naar de daarvoor bestemde opvangvoorzieningen dat de reinigings/wasplaats te allen tijde schoon en hygiënisch is.
- d. Indien meerdere vervoermiddelen tegelijkertijd worden gereinigd en ontsmet, beschikt de wasplaats over reinigbare en ontsmetbare afscheidingsmogelijkheden waarmee de vervoersmiddelen tijdens het reinigen en ontsmetten kunnen worden gescheiden, zodat tijdens het reinigen en ontsmetten de vervoermiddelen elkaar niet kunnen bezoedelen, tenzij de RMO's dermate ver van elkaar verwijderd zijn, dat geen onderlinge bezoedeling kan plaatsvinden. De afstand tussen de afscheidingen is zodanig breed dat zich tussen de afscheidingen en de vervoermiddelen genoeg ruimte bevindt om ongehinderd de buitenkant van de vervoermiddelen te reinigen en te ontsmetten
- e. Op of in de directe nabijheid van de reinigingsplaats/wasplaats is een vorstvrije ruimte aanwezig voor de opslag van reinigings- en ontsmettingsmiddelen.
- f. Bij de reinigingsplaats/wasplaats bevindt zich een overdekte ruimte. Gebruikers en bezoekers van de reinigingsplaats/wasplaats moeten zich omkleden in door de eigenaar van de

Naam protocol	NZO Hygiëprotocol Dierziekten	Versie: 2.1
Betrokken sectorpartij	Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO)	Datum:
Betreft dierziekte	Hoogpathogene aviaire influenza december 2017	Pagina 8

reinigingsplaats/wasplaats in voldoende hoeveelheid beschikbaar gestelde beschermende kleding, beschermingsmiddelen en laarzen of wegwerpschoeisel. Een voorziening om de handen te kunnen wassen met warm water en zeep is aanwezig.

- g. De reinigingsplaats/wasplaats is voorzien van een reinigingsinstallatie waarmee adequaat reinigen mogelijk is. De reinigingsinstallatie voldoet in ieder geval aan de volgende eisen:
- Ten behoeve van de reiniging en ontsmetting is, bij gelijktijdig gebruik van alle aanwezige slangen, levering mogelijk van voldoende koud water om adequate reiniging en ontsmetting te waarborgen; indien voorgeschreven, kan water van 70°C worden geleverd.
- h. Voor het reinigen en ontsmetten wordt water van drinkwaterkwaliteit of water met minimaal dezelfde geborgde kwaliteit gebruikt³.
- i. Op de reinigingsplaats/wasplaats zijn voldoende reinigings- en ontsmettingsmiddelen beschikbaar.
- j. De reinigingsplaats/wasplaats is voorzien van een adequate ontsmettingsinstallatie waarmee ontsmetting overeenkomstig deze regeling mogelijk is en waarmee door besproeiing of op andere wijze ontsmettingsmiddel op het gereinigde oppervlak kan worden aangebracht.
- k. De spuitlans van de ontsmettingsinstallatie is aan en uit te zetten.
- l. Op de reinigingsplaats/wasplaats zijn voorzieningen aanwezig om de slangen na gebruik op te hangen.
- m. De reinigingsplaats/wasplaats is voorzien van watervaste voorlichtings- en instructieborden van voldoende formaat, die betrekking hebben op de veiligheid en het gebruik van de reinigings- en ontsmettingsmiddelen.

2. Hygiëne- en gebruikseisen

- a. De reinigingsplaats/wasplaats is tijdens de openingstijden te allen tijde functioneel en hygiënisch. Vuil- c.q. spuitresten worden direct na reiniging van het voertuig van de reinigingsplaats/wasplaats verwijderd. Alle maatregelen m.b.t. reiniging en ontsmetting van transportmiddelen kunnen worden uitgevoerd op deze reinigingsplaats/wasplaats.
- b. Indien de hygiëne van de reinigingsplaats/wasplaats daartoe aanleiding geeft, maar in ieder geval aan het einde van de werkdag, worden de reinigingsplaats/wasplaats en de reinigings- en ontsmettingsvoorzieningen zelf gereinigd en ontsmet.
- c. Vervoermiddelen worden in ieder geval overeenkomstig de aanwijzingen van de met het toezicht op de naleving van deze regeling belaste controleurs gereinigd met behulp van de op de wasplaats beschikbare reinigingsmiddelen en of met warm water, indien:
- 1) de toestand van dat vervoermiddel daartoe – in ieder geval naar het oordeel van de met het toezicht op de naleving op deze regeling belaste controleurs – aanleiding geeft, dan wel;
  - 2) de veterinaire situatie in Nederland of in delen van Nederland daartoe naar het oordeel van de minister aanleiding geeft en deze de reiniging van de vervoermiddelen heeft gelast.
- d. Gereinigde en ontsmette vervoermiddelen worden zodanig opgesteld dat zij op de reinigings/wasplaats niet opnieuw kunnen worden gecontamineerd.
- e. De reinigings- en ontsmettingsmiddelen worden opgeslagen in een vorstvrije ruimte.

³ Dit water voldoet aan de vereisten van Verordening (EG) Nr. 852/2004, en komt overeen met de minimumvereisten inzake voor menselijke consumptie bestemd water die zijn vastgesteld bij Richtlijn 98/83/EG

Naam protocol	NZO Hygiëneprotocol Dierziekten	Versie: 2.1
Betrokken sectorpartij	Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO)	Datum:
Betreft dierziekte	Hoogpathogene aviaire influenza december 2017	Pagina 9

- f. Indien vervoermiddelen het terrein, waarop de reinigingsplaats/wasplaats zich bevindt, verlaten worden de wielen en de wielkasten bij het verlaten van het terrein nogmaals ontsmet, tenzij de gereinigde en ontsmette vervoermiddelen vanaf de reinigingsplaats/wasplaats niet meer over delen van het terrein rijden waarover ook vervoermiddelen plegen te rijden die nog niet gereinigd en ontsmet zijn.
- g. De openingstijd van de wasplaats is ten minste gelijk aan de lostijden voor rauwe melk
- h. Bij de uitwendige Reiniging en Ontsmetting van RMO's wordt gewerkt volgens het *NZO voorschrift uitwendige Reiniging en Ontsmetting RMO's bij dierziektecrises*. (Zie paragraaf 4.5)

3. Toezicht

- a. De R&O en ontsmetting vindt plaats onder de verantwoordelijkheid van de exploitant van de zuivelfabriek. Nadat de reiniging en ontsmetting van het vervoermiddel heeft plaatsgevonden wordt de R&O-Verklaring (zie bijlage 1b) opgemaakt, waarbij wordt verklaard dat is voldaan aan de maatregelen van dit protocol. In de administratie van de waslocatie wordt hiervan aantekening gemaakt. De verklaring en het protocol wordt afgetekend door een medewerker van de zuivelonderneming of een derde, niet zijnde de chauffeur van de RMO. De personen zijn voldoende geïnstrueerd om te kunnen beoordelen of aan het protocol is voldaan. Bij de zuivelfabriek wordt een register bijgehouden van RMO's die gereinigd en ontsmet zijn.
- b. Qlip ziet in er het kader van de procescertificeringen op toe, dat:
De voor toepassing van de reiniging en ontsmetting volgens dit protocol benodigde voorzieningen aanwezig, dan wel binnen 24 uur inzetbaar zijn.

4.5 Uitwending reinigen en ontsmetten RMO's Hulpmiddelen

Op de wasplaats zijn de volgende hulpmiddelen beschikbaar:

- a. Een hogedrukreiniger
- b. Een spuitlans
- c. Ontsmettingsapparatuur, c.q. een ontsmettingspoort
- d. Een borstel met steel

1. Ontsmettingsmiddel

- a. Het ontsmetten van de RMO geschiedt met ontsmettingsmiddelen, die voor dat doel zijn toegelaten op grond van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Hiermee worden bedoeld de middelen die door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) zijn toegelaten voor het desinfecteren van transportmiddelen voor dieren, en werkzaam zijn tegen het klassieke varkenspestvirus, Afrikaanse varkenspestvirus, aujeszky-virus en mond- en klauwzeervirus. Deze toegelaten ontsmettingsmiddelen zijn eveneens in voldoende mate werkzaam tegen het AI-virus⁴. Deze lijst is te vinden op de website van het Ctgb: <http://www.ctgb.nl>
- b. In zeer uitzonderlijke gevallen kan de overheid een ander ontsmettingsmiddel voorschrijven.

⁴ Bijvoorbeeld een 2% oplossing van P3 Incidin 03 van firma Ecolab

Naam protocol	NZO Hygiëneprotocol Dierziekten	Versie: 2.1
Betrokken sectorpartij	Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO)	Datum:
Betreft dierziekte	Hoogpathogene aviaire influenza december 2017	Pagina 10

- c. Ieder ontsmettingsmiddel wordt overeenkomstig het wettelijk gebruiksvoorschrift en de gebruiksaanwijzing (WGGA) toegepast

2. Werkwijze

- De gehele RMO afspreken met koud water en hoge druk. Grof vuil verwijderen.
- Gehele voertuig inspreken met een geschikt reinigingsmiddel met gebruik van een spuitlans of ander geschikt instrument en 10 minuten laten inweken.
- Afspreken met hoge druk, met speciale aandacht voor de onderzijde van het voertuig.
- Het interieur van de cabine wordt gereinigd en ontsmet, met speciale aandacht voor de cabinematten en de pedalen
- De gehele buitenzijde van het voertuig wordt ontsmet met een volgens bovenstaand voorschrift 2 toegelaten ontsmettingsmiddel, met speciale aandacht voor de onderzijde van het voertuig. Bij gebruik van een ontsmettingspoort het voertuig langzaam onder de poort doorbewegen, zodat een goede ontsmetting van alle oppervlakken plaatsvindt.
- Na ontsmetting wordt niet nagespoeld.

5 Bevoegdheden en verantwoordelijkheden

5.1 Bevoegdheden

Het NZO secretariaat is bevoegd om in overleg met een representatieve vertegenwoordiging van de leden zuivelondernemingen de hygiëneprotocolen vast te stellen en te wijzigen.

5.2 Verantwoordelijkheden

Het NZO bestuur is verantwoordelijk voor de uiteindelijke goedkeuring van de hygiëneprotocolen.

6 Divers

NVT

7 Versiebeheer

De accountmanager Duurzame Zuivelproductie van NZO is verantwoordelijk voor het versiebeheer.

Versie	Datum	Redacteur	Toelichting op wijziging
1.0	10-08-2011	Rolando Montessori	Eerste goedgekeurde versie
2.0	16-11-2016	Mona van Spijk	Update in verband met verstrijken van het hygiëneprotocol
2.1	8-12-2017	Mona van Spijk	Goedkeuring voor toepassing van het protocol irt uitbraak Hoogpathogene aviaire influenza december 2017

Naam protocol	NZO Hygiëneprotocol Dierziekten	Versie: 2.1
Betrokken sectorpartij	Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO)	Datum:
Betreft dierziekte	Hoogpathogene aviaire influenza december 2017	Pagina 11

Tevens worden inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie aangegeven met een streep in de kantlijn. Hierdoor is voor eenieder in één oogopslag duidelijk wat er is gewijzigd.

8 Overzicht bijlagen

Versie	Datum	Titel
2.0	16-11-2016	Bijlage 1: NZO Protocol inrichten wasplaatsen bij zuivelfabrieken (inclusief Bijlagen 1a en 1b)
2.0	16-11-2016	Bijlage 2: Protocol wisseling compartiment RMO's bij dierziekten
1.0	16-11-2016	Bijlage 3: Aanvullend Hygiëneprotocol bij dierziekten
2.1	8-12-2017	Goedkeuring voor toepassing van de bijlagen behorende bij het protocol 1,2 en 3 irt uitbraak Hoogpathogene aviaire influenza december 2017

Naam protocol	NZO Hygiëneprotocol Dierziekten	Versie: 2.1
Betrokken sectorpartij	Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO)	Datum:
Betreft dierziekte	Hoogpathogene aviaire influenza december 2017	Pagina 12

BIJLAGE 1: R&O VERKLARING

Reiniging en Ontsmetting (incl. de cabine) heeft plaatsgevonden conform het *NZO Voorschrift uitwendige Reiniging en Ontsmetting RMO's bij Dierziektecrises*.

Naam transporteur: .....

Naam chauffeur: .....

Naam locatie: .....

Kenteken voorwagen/truck/aanhanger: .....

Dit transportmiddel inclusief aanhanger voldoet aan de reiniging volgens het Hygiëneprotocol reinigen en ontsmetten van transportmiddelen voor het vervoer van rauwe melk.

.....	.....	.....
Datum	Tijdstip	Ondertekening waslocatie

.....
Stempel waslocatie

.....	.....
Ondertekening toezichthouder wasplaats	Ondertekening RMO chauffeur

Naam protocol	NZO Hygiëneprotocol Dierziekten	Versie: 2.1
Betrokken sectorpartij	Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO)	Datum:
Betreft dierziekte	Hoogpathogene aviaire influenza december 2017	Pagina 13

BIJLAGE 2: Protocol wisseling compartiment RMO's bij dierziektecrises

Indien bij de uitbraak van een besmettelijke dierziekte er sprake is van regiowisseling voor RMO's dan is dit pas toegestaan na 24 uur stilstand en wisseling van regiosticker. Alleen indien melk door een onderneming niet opgehaald kan worden als gevolg van een tekort aan RMO's binnen een regio mag onder de volgende voorwaarden van de 24 uren regeling worden afgeweken:

- De RMO is na de laatste rit vóór de compartimentwisseling op de reinigings- en ontsmettingsplaats op het terrein van de melkfabriek volledig gereinigd en ontsmet; deze reiniging omvat een in- en uitwendige R&O van de RMO alsmede het gehele interieur van de cabine, inclusief de pedalen en de cabinematten. De inwendige R&O wordt automatisch en de uitwendige handmatig geregistreerd⁵.
- Het melktransport met de RMO wordt na R&O minimaal 1 uur onderbroken.
- Compartimentwisseling vindt plaats na wisseling van de dienst van de chauffeur. De nieuwe chauffeur begeeft zich direct na begin van zijn dienst naar het nieuwe compartiment.
- De nieuwe chauffeur heeft een rusttijd van minimaal 8 uur gehad. De chauffeur heeft in de rusttijd gedoucht. Bij het douchen wast de chauffeur zijn haar en snuit en reinigt zijn neus. Daarna trekt de chauffeur schone kleren aan.
- Met de betreffende RMO wordt binnen 24 uur geen gemengd bedrijf met voor de betreffende dierziekte vatbare, commercieel gehouden dieren bezocht.

Overslag melk B/T op de grens gebieden

Onder omstandigheden kan het nodig zijn melk over te slaan naar een ander transportmiddel op korte afstand buiten een beschermings- en toezichtsgebied (B/T gebied). Deze omstandigheid kan zich met name voordoen bij een dierziekte uitbraak waarbij per rit van slechts bij één gemengd bedrijf melk opgehaald mag worden.

Overslag onder strikte voorwaarden

Dit houdt in dat melk afkomstig van gemengde bedrijven met voor de betreffende dierziekte vatbare commercieel gehouden dieren vanuit een van een gebiedssticker voorziene RMO op een in binnen betreffende regio gelegen "wasplaats bij zuivelfabriek" of "locatie met gelijkwaardige voorzieningen" mag worden overgepompt in een niet van een gebiedssticker voorzien vervoermiddel. Na de overslag moeten beide voertuigen uitwendig gereinigd en ontsmet worden. Vervolgens mag de melk met dit vervoermiddel naar alle fabrieken in Nederland en het buitenland vervoerd worden.

Deze overslag is toegestaan onder de volgende voorwaarden:

- Na de overslag worden beide voertuigen uitwendig gereinigd en ontsmet
- De reiniging en ontsmetting vindt plaats op een locatie met voorzieningen die tenminste gelijkwaardig zijn als die beschreven in het NZO protocol *Inrichten wasplaatsen bij zuivelfabrieken*

⁵ Zie 4.4 en 4.5 eisen inrichten wasplaatsen bij zuivelfabrieken

Naam protocol	NZO Hygiëneprotocol Dierziekten	Versie: 2.1
Betrokken sectorpartij	Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO)	Datum:
Betreft dierziekte	Hoogpathogene aviaire influenza december 2017	Pagina 14

BIJLAGE 3: Aanvullend Hygiëneprotocol bij dierziekten

1. Aanvulling Varkensziekten

Onderstaande voorschriften zijn aanvullend op het Basishygiëneprotocol en van toepassing wanneer de dierziekte varkens treft.

- Het aanvullend hygiëneprotocol wordt toegepast op melkveebedrijven waar tevens commerciële varkenshouderij (gemengde bedrijven) aanwezig is.
- Binnen het aangewezen beschermings- en toezichtsgebied (B/T gebied) wordt per rit slechts bij één gemengd bedrijf met varkens melk opgehaald. Hierna wordt de melk rechtstreeks naar de zuivelfabriek vervoerd. Na het lossen van de melk wordt de RMO bij de wasplaats van de zuivelfabriek uitwendig gereinigd en ontsmet⁶.
- Binnen het B/T gebied wordt op gemengde bedrijven met varkens wegwerpkleding gedragen.

2. Aanvulling Pluimveeziekten

Onderstaande voorschriften zijn aanvullend op het Basishygiëneprotocol en van toepassing wanneer de dierziekte pluimvee treft.

- Het aanvullend hygiëneprotocol wordt toegepast op melkveebedrijven waar tevens eenden of kalkoenen aanwezig zijn in heel Nederland. Per rit wordt slechts bij één gemengd bedrijf met commercieel gehouden eenden of kalkoenen melk opgehaald. Binnen het aangewezen beschermings- en toezichtsgebied (B/T gebied) wordt per rit slechts bij één gemengd bedrijf met pluimvee melk opgehaald. Hierna wordt de melk rechtstreeks naar de zuivelfabriek vervoerd. Na het lossen van de melk wordt de RMO bij de wasplaats van de zuivelfabriek uitwendig gereinigd en ontsmet⁷.
- Binnen het B/T gebied wordt op gemengde bedrijven met pluimvee wegwerpkleding gedragen.

3. Aanvulling Mond – en Klauwzeer

Onderstaande voorschriften zijn aanvullend op het Basishygiëneprotocol en van toepassing wanneer de dierziekte MKZ betreft.

- Het aanvullend hygiëneprotocol wordt toegepast zodra er een ernstige verdenking op MKZ in Nederland is (verdenkingfase).
- Tijdens een uitbraak (crisisfase) wordt wegwerpkleding gedragen.
- De melkmonsters worden bewaard in een koelbox waarvan het ijs/watermengsel een pH heeft lager dan 7.

⁶ Zie 4.4 en 4.5 eisen inrichten wasplaatsen bij zuivelfabrieken

⁷ Zie 4.4 en 4.5 eisen inrichten wasplaatsen bij zuivelfabrieken